FÖRENINGEN FÖR KLINISK MIKROBIOLOGI
Årsberättelse för verksamhetsåret 2021-01-01 – 2021-12-31

Föreningens konstitution
Medlemsantalet var vid verksamhetsårets början 279 .
14 nya medlemmar invaldes under året. Dessa var: Anna Eringfält, Marie Hortlund, Pernilla Jatko, Sofia Persson, Gustav Svärd, Erik Sturegård, Patrik Ellström, Klara Sondén, Marc Westerholt, Midori Kjellin, Paola Papadioti, David Nestor, Annika Tiveljung Lindell, Ingrid Lind
Medlemmar som inte har betalat medlemsavgiften de senaste fyra åren inaktiverades, men kan återaktiveras vid ny inbetalning. Vid årets slut var medlemsantalet 262.
Inga hedersledamöter har nominerats inför årsmötet 2022.
Styrelsen har utgjorts av Martin Sundqvist (ordförare) Jonas Swanberg (vice ordförande och facklig sekreterare fram till årsmötet 2021), Tobias Allander (stipendieansvarig, sammankallande i IT-utskottet och efter årsmötet 2021 även vice ordförande), Åsa Gylfe (vetenskaplig sekreterare), Annika Ljung (kassör fram till årsmötet 2021), Jon Edman Wallér (kassör efter årsmötet 2021), Christina Larsson (medlemsansvarig), Naieya Eriksson (ST-representant), Gordana Bogdanovic (utbildningsansvarig) samt Erik Sturegård (facklig sekreterare efter årsmötet 2021)
Styrelsen har haft sex protokollförda sammanträden (27 januari, 24 mars, 21 april, 26 maj, 13 september, 10 november). Samtliga protokoll finns tillgängliga på föreningens hemsida.
Enligt gällande praxis har styrelsen fungerat som föreningens programråd.
Revisorer har varit Susann Skovbjerg, Bo Nilsson samt Arne Kötz som revisorssuppleant.
Valberedningen har utgjorts av Lena Serrander, Sara Karlsson-Söbirk och Annika Ljung.
Webmaster för FKM under 2021 har fortsatt varit Ingvar Eliasson.

Föreningen har varit representerad enligt följande:
Svenska Läkaresällskapets fullmäktige: ordinarie: Martin Sundqvist, suppleant: Jonas Swanberg.
UEMS (European Union of Medical Specialists): Hilpi Rautelin och Urban Kumlin har varit FKMs representanter
ESCMID European Council (European Society of Clinical Microbiology and Infectious Diseases): ingen permanent representant men Christian Giske är som ordförande i EUCAST *ad hoc* medlem i ESCMIDs styrelse.
NSCMID (Nordic Society of Clinical Microbiology and Infectious Diseases): Annika Ljung
EQUALIS expertgrupp medicinsk mikrobiologi: Torbjörn Kjerstadius, Lisa Helldal, Gordana Bogdanovic, Annika Wistedt, Aina Iversen
EQUALIS Expertgrupp för patientnära analyser: Sara Karlsson Söbirk
EQUALIS Expertgrupp för informatik och e-hälsa: Tobias Allander
Socialstyrelsens arbetsgrupp "Reviderad smittskyddslag": Christian Giske.
APMIS: Kristian Riesbeck är svensk redaktör för APMIS.
Huvudredaktör för uppdateringen av rekommenderad metodik för klinisk mikrobiologi: Martin Sundqvist.
Folkhälsomyndighetens samverkansgrupp för vårdhygien: Erik Sturegård
Folkhälsomyndighetens referensgrupp för nationellt vaccinationsprogram: Kristian Riesbeck
Folkhälsomyndighetens samverkansgrupp för STRAMA-arbete: Christina Åhrén
SmiNets samarbetsgrupp: Jonas Swanberg, Margareta Nordin

Styrgruppen för säker sepsisvård: Volkan Özenci
NPO Infektion- utvecklande av Standardiserat Vårdförlopp för Sepsis: Karin Wallgren

Tvärsektionella referensgrupper
RAF (Referensgruppen för antibiotikafrågor): Christian Giske, Christina Åhrén, Anna Åkerlund.
NordicAST: Christian Giske, Annika Wistedt, Anna-Karin Smekal.
RAV (Referensgruppen för antiviral terapi): Anders Sönnerborg och Johan Westin.
RAVs metodgrupp: Anders Sönnerborg, Johan Westin, Jan Albert och Emmi Andersson
RAM (Referensgruppen för antimykotika): Nahid Kondori
Referensgruppen för parasitologi: Silvia Botero-Kleiven, Caroline Rönnberg

Föreningens referens- och arbetsgrupper
Referensgruppen för bakteriologi: Martin Sundqvist, Birgitta Henriques-Normark, Susann Skovbjerg, Annika Wistedt, Olle Aspevall
Referensgruppen för klinisk virologi: Magnus Lindh (ordförande), Emmi Andersson, Margareta Nordin, Blenda Böttiger, Claus Christiansen, Kåre Bondesson, Mia Brytting, Urban Kumlin, Anna J Henningsson, Liselott Ydrenius, Lena Serrander, Martin Sundqvist, Tobias Allander, Niklas Björkström.
Informatikutskottet har bestått av Tobias Allander (sammankallande), Gunnar Kahlmeter, Jonas Swanberg, Martin Sundqvist och Urban Kumlin.
FKM:s utbildningsutskott: Gordana Bogdanovic (sammankallande), Naieya Eriksson, Elisabeth Freyhult, Torgny Sunnerhagen och Anna Hill.

Stipendier och stiftelsemedel
Forskningsmedel ur Stiftelsen för forskning och utveckling inom medicinsk mikrobiologi har inte utlysts under året pga pandemin.
Inga ansökningar om *FKM:s resestipendium* har inkommit. Styrelsen har informerat på hemsidan om att ansökningar kan skickas fortlöpande.
RAF-stipendiat var Anna Hill
Priset på 2000 kr för bästa mikrobiologiska poster vid vårmötet/infektionsveckan 2021 tilldelades Ioana Bujila för postern ”ICT IgM-IgG är en serologisk analys för schistosomiasis med mycket hög sensitivitet”.

Medlemsmöten
Årsmötet ägde rum den 25 maj på videokonferens (zoom). I samband med det höll Jan Albert och Gunilla Karlsson Hedestam uppskattade föredrag om covid-19.
FKMs Chefs- och professorsmöte hölls den 11 november i Svenska Läkaresällskapets hus i Stockholm. Till mötet inbjöds, utöver inom klinisk mikrobiologi verksamma verksamhetschefer, medicinskt ansvariga läkare och professorer samt FKMs styrelsemedlemmar. På mötet informerade styrelsen om IVDR-förordningen och i övrigt ägnades mötet åt diskussioner om framtida pandemiberedskap med bidrag från SciLife Lab, Folkhälsomyndigheten och Kliniskt mikrobiologiska laboratorier. Deltagarna delade med sig av erfarenheter under pandemin och diskuterade hur framtida beredskap bäst organiseras.

Det vetenskapliga året
Vårmötet 2021 flyttades till 14-17 september på grund av pandemin. Region Uppsala tillät ändå inte att mötet hölls på plats i *Uppsala* och därför hölls det digitalt.
Organisationskommittén lade ner ett omfattande arbete med mötet under två års tid, i och med att mötet tvingades ställa in 2020. Den lokala organisationskommittén i Uppsala arrangerade mötet tillsammans med mikrobiologiföreningarna (FKM, RFM och SFM), svenska Infektionsläkarföreningen (SILF) samt Intresseföreningen för Infektionssjuksköterskor (IFIS). Klinikbiljetter såldes till landets mikrobiologiska labb och infektionskliniker så att deltagarna kunde både vara med i realtid och se inspelat material efteråt. FKMs styrelse vill passa på att tacka alla inblandade för ett enastående arbete med att få till mötet.
State of the art covid-19 hölls som ett webbaserat möte 24-25 november 2021. Mötet organiserades av svenska läkaresällskapet (SLS) tillsammans med FKM, SILF och Svenska Hygienläkarföreningen. Deltagare från de nordiska länderna närvarade och inspelade sessioner var tillgängliga tre månader efteråt.
Båda mötena mycket uppskattade av deltagarna.

Remisser
FKM har fått ett antal remisser under året och har svarat på dessa:

- Svensk Förening för Klinisk Kemi (SFKK) förslag på nationella rekommendationer för postanalys
- SIS-standard för buljong MIC för jästsvamp
- Kunskapsstöd från Socialstyrelsen om postcovid

Remisser och svar finns på mikrobiologi.net under FKM/Remisser.

Annat aktuellt under året
Covid-19 pandemin överskuggade även 2021. FKM var med om att ta fram uppdateringar av vårdprogrammet för Covid-19, arrangera State-of the Art Covid-19 och har generellt försökt att bevaka klinisk mikrobiologiska aspekter av storskalig testning för SARS-CoV-2.
Ordförande i FKM har deltagit i regelbundna lunchmöten anordnade av SLS tillsammans med en del andra delföreningar inom SLS och har via den ingången förklarat de utmaningar som mikrobiologin stått för under olika faser av pandemin.

*Informatikutskottet*s arbete har också det präglats av pandemin. I olika utvärderingar av pandemin i Sverige har det framkommit att IT-infrastrukturen för remisser och svar behöver förbättras, både för att skicka prover mellan regionerna och för storskalig testning riktad direkt till allmänheten. Utskottet har i ett särskilt möte tagit del av hur den danska nationella mikrobiologiska databasen MiBa använts för att hantera pandemin och den storskaliga testningen i Danmark. Utskottet och har fortsatt verka för en liknande lösning i Sverige. Det är nu möjligt att införa mikrobiologiska svar i NPÖ respektive ”Journalen på nätet”, genom att regionerna ansluter sig till Ineras tjänstekontrakt. E-hälsomyndigheten har förordat att anslutning till NPÖ ska bli obligatoriskt. EQUALIS har startat en expertgrupp för informatik och e-hälsa som i första hand kommer att arbeta med standardisering och kvalitetssäkring av elektroniska svar.

Arbetet med *Rekommenderade metoder (fd Referensmetodiken*) fortsätter och ”Rekommenderad metod för blododling” gick ut på remiss innan jul och har i skrivande

stund (maj 2022) publicerats på mikrobiologi.net. Arbetet med rekommenderade metoder för fler andra diagnostikområden påbörjades innan pandemin och kommer nu att återstartas. Parallellt med detta har FKMs strävan efter att få in fler *mikrobiologiska representanter i* de grupper som tar fram *nationella vårdprogram från andra specialiteter* gett positiva effekter i form av att mikrobiologisk kompetens numera ingår i de flesta sådana program. Som exempel på detta kommer FKM att få inkomma med synpunkter på delarna om mikrobiologisk diagnostik i SILF:s vårdprogram för sepsis och endokardit, som är under revision. FKMs styrelse tycker fortfarande att det är problematiskt att det inte finns plats för någon klinisk mikrobiolog i den nationella gruppen ”Nationell programområde Diagnostik”.

Inom området *helgenomsekvensering* och delning av data fortlöper arbetet inom Genomic Medicine Sweden (GMS) samt FoHMs projekt GENSAM som bygger på att dela sekvenseringsdata för ett effektivt smittskydd. FKM har ingen aktiv del i dessa projekt men ser positivt på deras genomförande liksom HERA-projektet som kommer ge fler laboratorier tillgång till sekvensering.

Utbildningsutskottets medlemmar har hållit i sju digitala möten under 2021 och arbetat med olika utbildningsfrågor. Två mycket välbehövda nya medlemmar, Torgny Sunnerhagen och Anna Hill, välkomnades till gruppen och en medlem, Afamia Jabour, har lämnat. Utbildningshemsidan på mikrobiologi.net uppdateras regelbundet av Naieya Ericsson och Torgny Sunnerhagen. Ett ST-studierektorsmöte organiserades i oktober via Teams med mycket god uppslutning. Gordana Bogdanovic har som SPUR samordnare har arbetat tillsammans med SPUR inspektörerna med planering av granskningar och rekrytering av nya inspektörer. Flera SPUR-inspektioner är inplanerade under 2022 och våren 2023. En pilot ST-tenta online organiserades av UEMS i mars 2021 och en ordinarie ST-tenta planeras 23/5 2022. Utbildningsutskottet och FKMs styrelse har gått ut med information och rekommenderar ST-tentan som en viktig del av ST-utbildningen. En SK-kurs i klinisk mykologi anordnades av Karolinska Universitetslaboratoriet i Stockholm 2021 och planeras att gå vartannat år. Socialstyrelsen har gett stöd för en SK-kurs i biosäkerhet som kommer anordnas av Folkhälsomyndigheten hösten 2022. Reglerna kring läkarnas specialiseringstjänstgöring (ST) ändrades den 1 juli 2021 när den nya ST föreskriften HSLF-FS 2021:8 trädde i kraft. De största förändringarna är att minimitiden för ST förlängs till 5 år och 6 månader och att ST ska inledas med en bastjänstgöring (BT) som är gemensam för alla specialiteter. Alla omfattas inte av det nya systemet direkt. Mer information finns på Socialstyrelsens hemsida.
Utbildningsutskottet har arrangerat sju uppskattade *webbinarier* under året, samordnade av Elisabeth Freyhult:

- 2021-01-27 kl 13 Anna Rodén, ST-läkare Umeå. Två fall av Mycobacterium marinum-infektion.
- 2021-02-16 kl 13 Afamia Jabbour, specialistläkare Malmö. Två neurosyfilisfall med kort genomgång av syfilisdiagnostik
- 2021-03-23 kl 12 Naieya Eriksson, ST-läkare Eskilstuna. Grampositiva anaerober.
- 2021-05-11 kl12 Ingrid Frid, ST-läkare Kalmar. Brucella och risk för labsmitta.
- 2021-05-18 kl 13 Anna Eringfält, ST-läkare Halmstad. Shigella
- 2021-05-31 kl 12 Sofia Myhrman, ST-läkare i vårdhygien vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset. SARS-CoV-2, utbrottsanalys med helgenomsekvensering

- 2021-09-21 kl 12 Jon Edman Wallér, ST-läkare i klinisk mikrobiologi och vårdhygien vid Sahlgrenska Universitetssjukhuset. C difficile ur ett vårdhygieniskt perspektiv

Mikrobiologiskt vårmöte/Infektionsveckan 2022 hålls 10-13 maj i Stockholm som ett fysiskt möte men också med möjlighet att delta digitalt. Digitala klinikbiljetter har sålts och deltagaren kommer att kunna ta del av inspelat material under tre månader efter mötet. Nytt för 2022 är att det finns mikrobiologiskt program hela veckan, flera studiebesök, en workshop om bioriskbedömning och att FKMs ST-representant Naieya Eriksson har varit med och arrangerat Ungt Forum tillsammans med SILF.
Regelbundna möten har hållits mellan de fem föreningar som ordnar mötet. Minst två möten per år handlar om samarbetsformer och ca 2 år i förväg bestäms var mötena ska hållas och hur och om samarbetet ska fortsätta. Eventuella förändringar baseras på de utvärderingar som görs efter varje Vårmöte/Infektionsvecka. Ett eventuellt över- eller underskott av mötet fördelas mellan föreningarna baseras på proportioner av inbetalda deltagaravgifter för medlemmar i respektive förening. Kongressarrangören Commee AB fungerar som ett utmärkt stöd i mötesplaneringen. *Vårmötet 2023* planeras 23-26 maj i Halmstad.

Mikrobiologi.net har efter uppdatering fungerat tillfredsställande under året. På sikt behövs sannolikt en ny webbplattform vilket föreningen har budgeterat för. Medlemmarna uppmuntras att presentera sig med bild och annan information på hemsidan samt att lägga upp nyheter, händelser och möten. Det går också att skapa egna grupper för samarbete och diskussion när man är inloggad. Webbansvarig Ingvar Eliasson tar tacksamt emot korta artiklar/abstracts och bilder till ”Microbiology Highlights”.

FKM är delförening i såväl *ESCMID* som *NSCMID*. Ett önskemål vore att hålla i gemensamma nordiska kurser samt skapa möjligheter för ST-läkare och specialister att besöka andra lab inom Norden. Medlemskapet i ESCMID möjliggör för en styrelsemedlem att få representera FKM vid ECCMID vilket också har skett regelbundet.

Föreningens ekonomi
Föreningens inkomster under året har bestått av ungefär lika delar medlemsavgifter och överskott från vårmötet. Utgifterna har varit lägre än vanligt, vilket till största del är en pandemieffekt då fler möten har genomförts digitalt eller haft färre fysiska deltagare än vanligt. Resultatet för året är plus ca 63 000 kr, varav 50 000 kr överförs till stiftelsen under 2022. För fler detaljer om räkenskaperna hänvisas till särskild redovisning och revisorers yttrande. Tanja Nordwall har skött bokföreningen.

Åsa Gylfe, vetenskaplig sekreterare, för FKMs styrelse